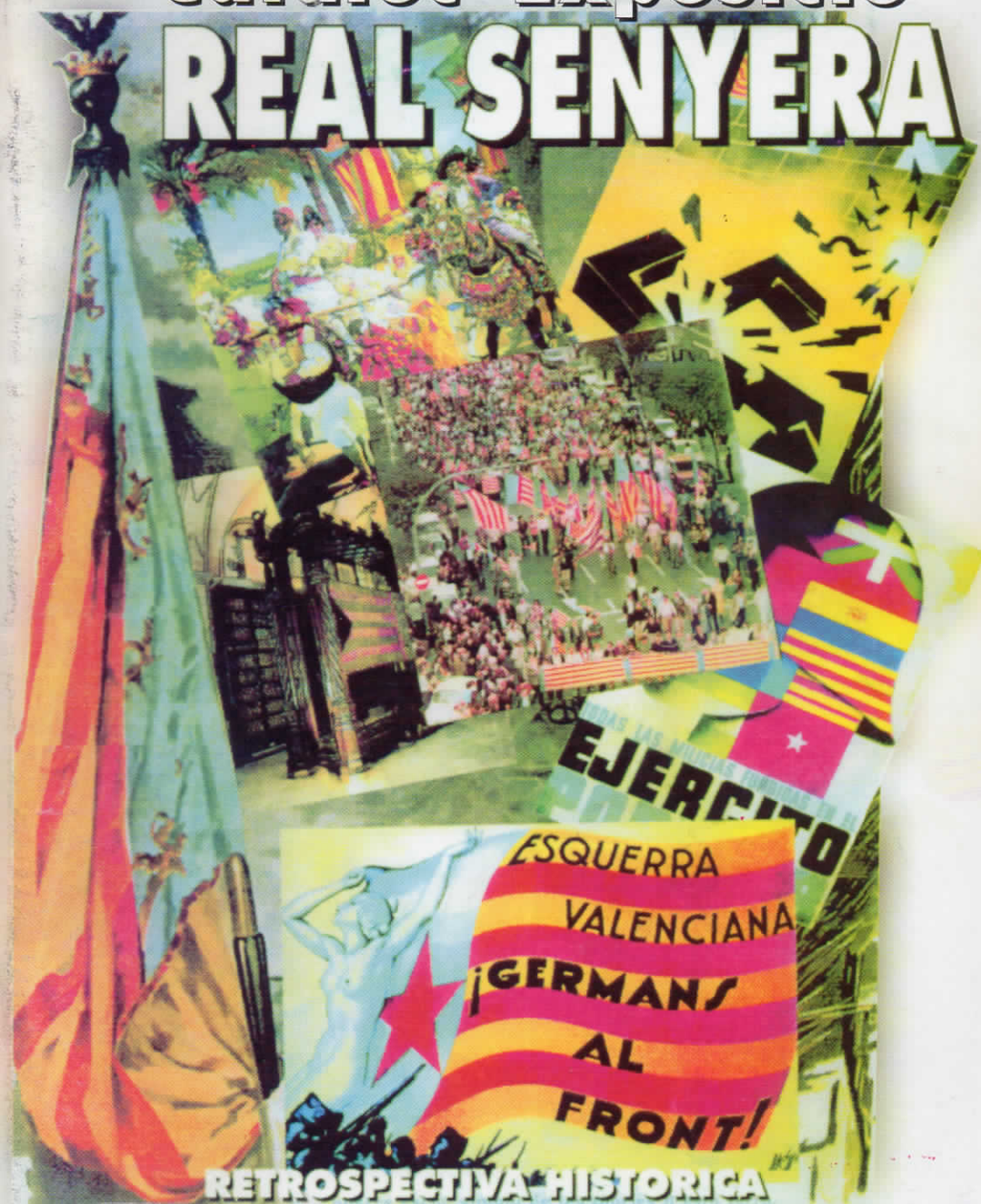

Catalec Exposicio

REAL SENYERA

Passat un moment decisiu de la nostra història, en el qual els valencians se refermen com a nacionalitat i se constituïxen com a comunitat autònoma i adopten per ad ella una simbologia que la represente. Decidix, el Poble Valencià, que l'historica Senyera, que va ser la bandera del Regne de València, fora la que, com sempre, el representara en esta nova etapa d'autogovern.

No vol mes, esta exposició, que constatar i fonamentar l'història d'allò que es el símbol més volgut dels valencians, la Real Senyera i donar les gràcies als homens i dones que feren possible recuperar-la. Ella té una història d'amor molt llarga en el Poble Valencià, hem lluitat i defes la nostra llibertat i identitat baix sos plecs, des de que forem conquistats per Jaume I, qui la jurà en els Furs.

No es la nostra intenció, perquè som massa joves i ho viquem com un somni, reviscolar cap guerreta. Som senzillament valencians i esta es la nostra bandera. Una bandera en història per a un poble en història.

Tu, que vens a vore esta exposició, has de vore-la en ulls tolerants, i encara que juges que no estem en la veritat, que pot ser, si que, com a estudiants universitaris que la busquen, ho hem intentat; escorcollant la màxima informació que hem pogut i parlant en tots els especialistes en el tema, des de Pere Maria Orts a Ricardo García Moya. L'intenció de fer-la es desmitificar algunes coses i buscar la veritat. Esta exposició no pot ser un compendi ni un estudi exhaustiu, a soles preten, per mig d'abundant documentació gràfica, fer vore lo que moltes paraules no conseguïren. La Real Senyera es i sempre ha segut la Bandera de tots els valencians.

En l'història recent es va voler crear certa confusió sobre ella, tractant de minimitzar l'importància d'esta gloriosa bandera i establint dubtes sobre la seua representativitat. Esperem que en esta exposició caiguen molts prejuïus i relluïxa la veritat.

Esta exposició es un recorregut històric que comença una volta que Jaume I li va donar les seues propies armes al acabat de constituir Regne cristià de València, donant-li forma jurídica; li otorgà l'ús de la seua bandera, que sent "Senyal Real" era de tot el Regne i no a soles de la Ciutat de València com es volgue fer creure.

A mes, no s'ha d'oblidar que la Ciutat de València era el Cap i Casal del Regne, un Regne que precisament havia pres el nom de la ciutat, circumstància que si be nos ha perjudicat mes tart per ser sinònims els noms del Regne i de la Ciutat, fon un honor que pot comparar-se a Roma, nom d'un poderós imperi pres, també, de la ciutat-capital. Moltes voltes els jurats i consellers de la capital s'expressaven en nom de "la Ciutat e Regne de València" perquè en nombroses ocasions representaven a totes les ciutats del Regne, recordem el cas de Vinatea en el segle XIV.

Des de temps de Jaume I, per concessió del rei, totes les viles que obtenien títol de reals, conseguïen els mateixos privilegis que la Ciutat de València i eren viles junt a la Ciutat de València i totes formaven l'estament real de la Generalitat i de les Corts Valencianes, i totes adoptaven les armes de la Ciutat i Regne de València. Estes armes foren dos diferents, que nos representaven indistintament. La mes antiga fon un castell sobre les aigües i l'altra, mes apreciada pels valencians, seran les barres del Rei en losange, dos en un principi i coronades des de 1377 per orde del Rei Pere II de València, el Cerimonios, i que mes

tart quedarien ampliades a quatre. Si observem els escuts de totes les viles reals, vorem vestigis d'estes dos simbologies: la ciutat sobre les aigües i la losange, en les barres del rei d'Aragó, coronada.

En els Furs que va jurar Jaume I en 1261 ya constava que "tots els cavallers de la Ciutat o del terme o de qualsevol lloc que foren, estaven obligats a seguir a la Senyera". La disposició nomenada prova que la Senyera havia de ser seguida per tots els subdits del rei i per tant per tots els del Regne. Aço se recordava en totes les ocasions en que la dita Bandera s'anunciava que havia de ser treta.

Per a eixir, la Senyera era passada per damunt de la muralla, de manera vertical, per a que no s'inclinara, com a prova de dignitat; encara se recorda este cerimonial quan ix de l'Archiu a on està guardada.

Com una de les demostracions d'esta obligació d'unir-se ad ella, transcrivim les Ordenacions fetes pel consell de la Ciutat en decembre de 1356 en motiu de la guerra en Castella. Dien aixina:

"1º. Que tot lo mon, tant d'a peu com d'a cavall, estiguera a punt per a seguir a la Senyera quan repicara la campana de la Seu.

2º. Que quan ixca la Senyera vagen alguns homens per l'horta avisant ho.

3º. Que s'escriguera a Morvedre, Burriana i Vall d'Uxo per a que els seus homens vingueren a seguir a la Senyera."

Queda aixina clar que la senyera era l'enseny principal dels valencians.

Tambe el virrey la portava per a revestir-se de mes autoritat perquè en ella se simbolisava el Regne, aixina, l'any 1526 "ixque la Bandera ab lo Ratpenat de València i ana fins a la vila de Honda per fer espalles al Excelentíssim Duch de Sogorb, que era capita de sa Magestat ab lo Governador Don Jeroni Cabanyelles contra los moros que sen eren muntats a la muntanya de Espada"

De la data en que se va confeccionar la primera Senyera no se tenen notícies documentades, pero sabem que ya existia bandera en 1261, perquè consta en els Furs jurats per Jaume I, en el títol: "Del Batle e de la Cort", l'obligació de que els cavallers la seguïren quan fora treta, com ya s'ha nomenat. Tambe la recent creació d'una milícia per a custodiar-la, el "Centenar de la Ploma", dona fe de la seua antiquetat.

Esta Senyera tenia a soles dos barres roges sobre camp d'or que era l'emblema Real fins a finals del XIV en que s'ampliaren a quatre. Es per este motiu i per no apareixer mai nomenat fins a Beuter, que el "Peno de la Conquesta" no siga sino una bandera del dessert, com ho afirmen tots els historiadors des de Vicià, passant per Roque Chabas fins a Ricardo García i Moya i que ara vol ser rescatat com a primitiva Senyera.

En la crònica de Jaume I, Libre dels feyts, se diu que quan el rei estava sitiant la Ciutat de València, envià a dir al rei moro; que per a que se sabera que la ciutat se rendia, fora posada la Bandera d'ell en la torre de Bab-el-Sachar -que mes tart fon del Temple- lo que efectivament aixina es va fer. I afegí la nomenada crònica: "Quan vim nostra senyera sus en la torre descavalgam del caval e endreçam nos ves horient e ploram de nostres uls e besam la terra per la gran merce que Deus nos havia feyta". Este senyal de rendició no fon sino, un bast teixit casi blanc, en el que,

improvisadament, pintaren els valencians musulmans, dos barres roges, senyal real, com se pot veure en tots els mapes antics d'abans de 1377 i en els documents i sagells dels reis i en l'antic escut del Regne.

No consta que se fera bandera nova fins 1355, any en que regnava Pere II de València, el Cerimonios, precisament el monarca que va confirmar l'ús del senyal real i, per especial privilegi, va concedir la corona en els emblemes valencians.

Es ya en esta bandera quan s'introdueix el color blau com a fondo de la corona com apareix en els diversos portolans i mapes que se conserven posteriors a 1377. Encara que la possibilitat de que s'afegira el blau a les barres es inclús més antiga, des del principi ya que, aixina consta en un document de 1348, en el que el mateix monarca havia concedit a la bandera que posseïa Borriana, que se "acresciento por la parte de arriba, la qual anadurá este tenida de color Azul, del qual los antiguos reyes de Aragon, nuestros antecesores ilustres solian sus banderas vendedoras llevar" com consta en el Privilegi Real del 12 de Març del nomenat any.

Passat 1355 diverses voltes se va restaurar la Senyera per trobar-se en mal estat per l'ús i el temps, i en algunes ocasions hague de fer-se nova. Es tenen notícies de noves Senyeres, per haver-se fet massa velles les anteriors, i aixina se sap que se va fer una en 1394, una altra en 1449, en 1459, en 1503 i l'última, encara que en posteriors restauracions, en 1545, i que es la que se conserva en l'Archiu Municipal de la Ciutat de València.

A final d'esta etapa de cohesió nacional i independència i com a conseqüència del Decret de Nova Planta, varen ser derogats els Furs i privilegis del Regne de València, i com a resultat, tots els símbols externs -i per tant la Senyera- quedaren relegats com a recials d'un passat esplendor a les vitrines dels casals de les institucions del Regne. A soles, en motiu de l'aniversari de la conquesta de València continuà eixint, com hem dit ades, rendint-li el protocol segons el Cerimonial degut a la seua significació i la representació que ostenta de la personalitat d'un poble.

Passat un temps, en el que mai muigue la flama del valencianisme, ni la llengua ni la cultura valencianes, encara que estigueren baix mínims. El resorgiment aplegà en el nom de Renaixença primerenca, avançada a ses germanes i una altra volta la Senyera fon símbol de la Patria. El vell Regne s'havia resistit a morir i renaixia de nou.

Ya en temps de la república, hi hague certa polemica, per un article titulat "Algunes consideracions sobre el mot senyera", en el que calificava de lleia la Senyera i d'incorrecte l'ús com a nom propi de Senyera per a la Bandera Real. Esta polemica, creada per Josep Giner, baix el pseudonim de G. Renat, fon pronte contestada pel suecà Nicolau Primitiu Gomez i Serrano, en l'article "Senyera o bandera", del que dia:

-Sobre la representativitat: "La nostra Senyera és no res menys que la representació genuïna i integral de la Nació Valenciana, i per çó deu ser sagrada i indiscutible per a tot valencià que vulla ostentar dignament eixe nom (...)"

-Sobre el nom Senyera (com a nom propi): "roman demostrat, puix, amb eixa senzilla disposició, el dret historic que tenim els valencians a emprar el mot Senyera per a designar la bandera nacional valenciana, com a sagrada herència que, de pares a fills, rebérem."

-Sobre la corona sobre blau: "Qualsevol que examine la nostra Senyera autèntica, amb l'ull serà de l'arqueòleg estu-

dios, vorà, hivaçosament, que està formada per l'escut dels reis d'Aragó -les quatre barres vermelles en camp groc- tenint aensus la corona que indica la capitalitat del Realme de València: una faixa roja amb gemmes -l'anell de la corona- damunt els florons i el blau, representant el ras de què estaven folrades les corones, com indicant que, per damunt del Cap -tingau en compte que la paraula cap, en llengua nostrada, tant equival a l'extremitat mes noble de l'home com a direcció, comanament, sobirania- no n'hi havia mes que el cel."

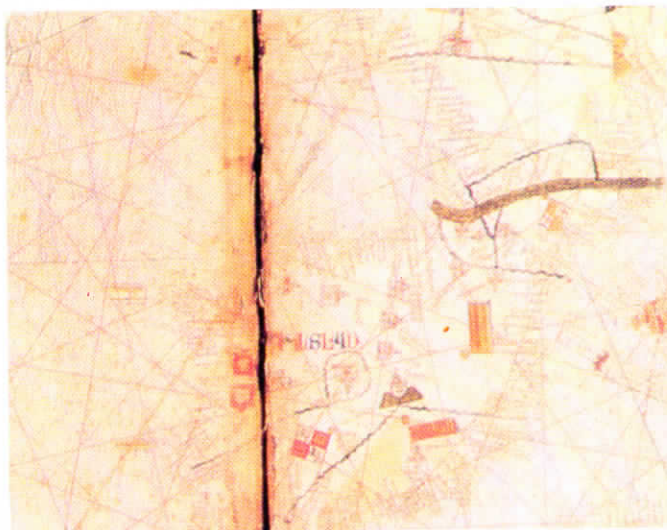
L'història de la Real Senyera en el segle XX es reconeguda per tots. Aixina, sabem que presidia els actes nacionalistes i regionalistes, sense distincions ideològiques, fins a la Guerra Civil Espanyola, en que fon usada per tropes republicanes i mai per forces franquistes. La llectura de "La Senyera dels valencians de Molina Pont i la "Bandera del Reino de València" de Juanjo Manrique, disparà dubtes sobre la representativitat de l'ensenyà en el nostre segle.

La Senyera no s'havia convertit puix, a soles, en una bandera festiva de falles i fogueres. En els dramàtics anys de la Guerra Civil, com sabem, fon símbol guerrer de tota la Nació: prova d'allo foren accions com la pressa d'Eivissa, o les fotografies que mostren tropes de Castello de la Plana dispostes per a anar al front en l'ensenyà de franja blava. Tambe els cartells son bona mostra de l'apreci que comunistes, cenetistes i republicans tenien respecte a la Real Senyera. U d'ells mostra la figura d'un milicià en el puny tancat exhortant a l'allistament en Castello de la Plana: junt ad ell, una gran Senyera coronada sobreix entre l'ensenyà roja de la corbella i martell i la republicana. El text diu: "¡Ingresemos todos en el Ejército Voluntario! Acudid a inscribiros en la Base de Castellón"

Cap ciutadà de Castello de la Plana trobava estrany l'ús de l'antiga Senyera del Regne. En Alacant succidia un altre tant: fins fa poc, qui entrava en son archiu municipal podia contemplar un pergami en la llegenda "A la Regio Valenciana, any 1925". En son dibuix s'observaven dos figures femenines simbolisant a Espanya i a la Nació, portant túniques en els colors de les banderes respectives. La Real Senyera mostrava sa franja blava perpendicular a les barres, el pergami accentuava sa alacantinitat en el sagell de la Santa Faç. I els tres colors de la Senyera servien d'ornat en els carrers alacantins, junt en els d'Espanya i Alacant, en els festejos foguerils: "Los abajo firmantes, vecinos de las calles de Campo Vassallo, Quintana y Doctor Rico, que integran la Comision de Fiestas de las referidas calles (...) tiene el proyecto de adornar con arcadas de junco cortado y pintado con los colores de las banderas nacional, regional y alacantina." (Archiu Municipal d'Alacant: documentació de fogueres, anys 1929-1936, instancia datada el 21 de Març de 1931)

Ara, camí nostre es que este senyal d'identitat nacional, servixa una volta mes, dins de la nostra història, per a ajuntar-nos a tots, i no per a separar-nos. Molta gent ha mort, ha lluitat, ha ríst, ha plorat,... per ella. I tots hem cantat: "Junts baix els plecs de la nostra Senyera, tots a una veu, gerrmans vingau!...". Per a un futur sense dubtes, pel progres recolzant-se en l'història, per a no perdre l'horiso...

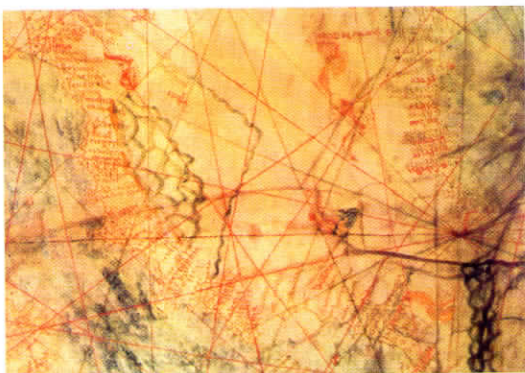
¡¡PERA UN POBLE UNIT, UNA SENYERA!!

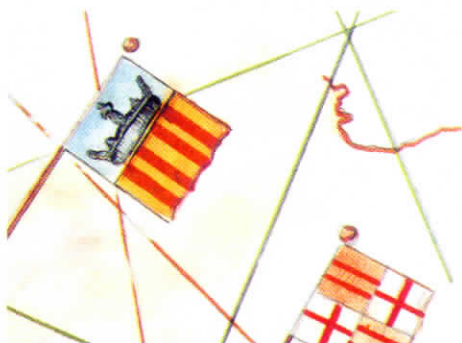
Mapa cartogràfic català del S.XIV, concretament de 1375, exactament dos anys abans de que Pere II de València donara el privilegi de la corona sobre la franja blava a la Senyera. Pot apreciar-se que en el mapa, la bandera a soles té les dos Barres Reals.

Este document del primer terç del S.XV conservat en la **Biblioteca Nacional de París**, confirma l'antiguetat de la franja blava com a fondo de la corona, concedida per especial privilegi per **Pere II de València "El Ceremonios"** en 1377.

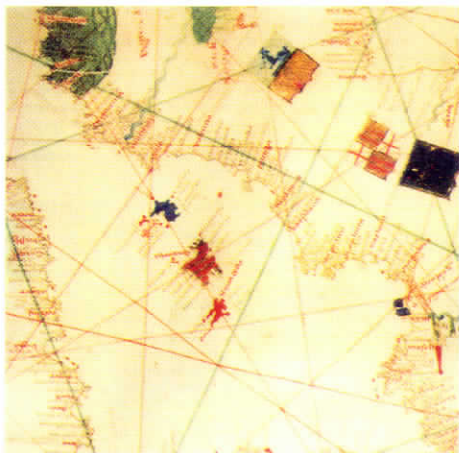
Est obra es conserva gràcies als Reis de França, que crearen "La Bibliothèque Royale" en 1368. D'esta manera queda reflectat, que en el moment més puixant de l'història valenciana, la Senyera que nos representava, sols es diferenciava de l'actual, per tindre dos barres i la corona sense desplegar.

Portola de **Mecie de Viladestes** de 1413, una de les joies conservades en la **Biblioteca Nacional de París**, mostra les dos Senyeres: la del Regne d'Aragó sobre Saragossa en les dos barres de la primitiva "**Senyera Real**" i la del Regne de **València** sobre la seua capital en les barres coronades. També la creu de Sant Jordi sobre els territoris catalans.

Portola de Valseca, any 1439. Reconstrucció de la Real Senyera continguda en ell. A pesar de la perdua del dorat de la corona (pa d'or) sobre la fraja blava encara es apreciable la seua figura, tambe queden adherits de la pigmentacio roja corresponent a les barres.

La Real Senyera Valenciana en el gran mapamundi de la **Biblioteca Estense de Modena** (Italia), realitat en 1450. La simplificació esquemàtica, tradicional en estes obres, a penes fa reconeixible la corona igual que succedix en el lleo de la bandera de Castella; no obstant la fraja blava es indiscutible. La superfície peninsular sols conté les senyeres de Portugal, Castella, **Regne de València** i casi imperceptible de Catalunya. El pergamí, indubtablement una joia, pot ser fon algun regal dels Reis Valencians al Senyor de Modena. **Senyera Valenciana** pintada en 1486. La seua senzilleza no amaga la singularitat heràldica del Regne de València; la franja perpendicular a les barres, deixa vore en els seus residus de pigmentació blava la silueta d'una corona.

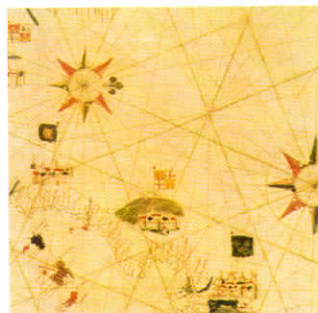

1552 portola de la **Hispanic Society** de Nova York. Bartolome Olives nos deixà una prova innegable de l'existència del blau en la Senyera. En el S.XVI Diago recorda que la Real Senyera la portava el "**Justicia Criminal**" en un cavall a l'estradiota, es a dir, en estreps llargs per a encaixar els muscles en la cella i portar l'estandart en estabilitat. En qualsevol altra comunitat d'Espanya, si tingueren esta joia vexilologica i una tradició cerimonial com la corresponent a la Real Senyera, ya estaria restablert son cos de guardia o **Centenar de la Ploma**, per a les celebracions solemnes.

Portola conservat en el **Museu de la Marinha de Lisboa**. En realitat es una còpia d'un original del **Segle XV** depositat en la **Biblioteca Estense de Modena**. El copiste no va incloure la corona sobre la franja blava, símbol que si ostenta el pergamí migeval.

Portola de **Joan Martínez**, any **1591**. Donat a conèixer en Europa per la revista **Imago Mundi** en 1955. El pergami pertencix a Don Benjamín Ventura, de Madrid. Conté diverses banderes de nacions, entre elles la Senyera de la Ciutat i Regne de València.

La **Biblioteca Marciana de Venècia** conserva entre els seus rics fons, est obra firmada i datada per **Salvatore de Mesina** en **1631**: es a dir, poc abans de celebrar-se el IV Centenari de la Conquesta de la Ciutat de València. Possiblement, l'italià s'inspirà en algun pergami migeval per a la representació de la Senyera, puix l'existent en el Sigle XVII no ostentava un blau tan intens. En **1601**, pintà **Vicenzo Prunes** la Senyera en mes blau de l'història. (**Museu Navale di Gemva-Pegli, Salone Degli Argonauti, Italia**). Les barres apenes ocupen un chicotet espai del centre del teixit. Observe's que sols hi ha tres banderes sobre la geografia peninsular, sent exponent de la peculiar situació política del primer terç del S.XVII. L'enseny de Castella i Lleó se troba sobre Sevilla, verdadera capital del Regne. El nostre Regne era una nació encara en cert prestigi, (**Felip III** no dubtà en casarse en la Ciutat de València).

Real Senyera Coronada de l'any **1545**, conservada en l'Archiu de l'Ajuntament de la Ciutat de València, encara que fon restaurada parcialment per ultima volta en **1696**. Un manuscrit de **1580** relata l'eixida d'esta Senyera al front del agermanats en **1521**. Durant sigles s'ha considerat, erroneament, que esta era la Senyera que acompanyava a Jaume I en la conquesta, com ho demostra el titol que li dona el catedratic d'història **José Tortajada** en **1969** "Ensenya Real que guiaba a las huestes de Jaime I.

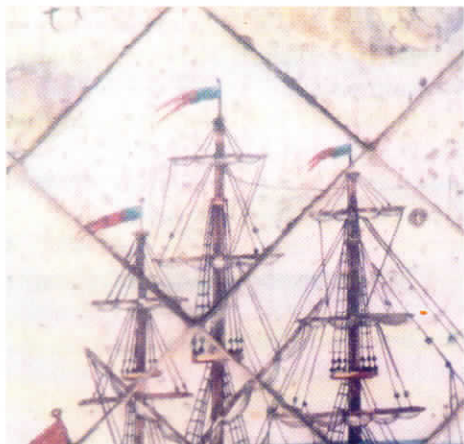
El nomenat **Peno de la Conquesta**, que es conserva en l'Archiu de l'Ajuntament de la Ciutat de Valencia, apareix tardanament en el S.XVI: en la mateixa epoca que atres joyes similars, com "l'autentica bardera que portava Sant Jordi" venerada en la Catedral de Valencia. L'istoria del Peno sorgi de l'exuberant fantasia del **Canonge Buter** en **1538**. Desmentida pels historiadors i cronistes i pels mapes de l'epoca. Este Peno, fet en un teixit bast, no significà res per als valencians fins al Romanticisme decimononic i posteriorment per al franquisme. No pot ser la Senyera que els musulmans valencians hissaren en la torre de Bab-el-Sachar, en senyal de rendicio al **Rei Jaume I**; per que la Senyal Real estava composta per dos barres rojes sobre fondo groc, com ho atestigüen tots el documents de l'epoca. Tampoc es te constancia de la seua participacio en cap celebracio del Centenari de la Conquesta, ni tan sols l'any en que Buter el nomena, cosa molt estranya, si de veres fora l'autentic Peno. Fer constar que l'inscripcio està en castella, "AÑO 1238".

Tambe s'ha comentat que la Senyera era sols de la **Ciutat de Valencia**. Ad este respecte comentar que en els mateixos **Furs** que jurà **Jaume I en 1261**, ya constava que tots el cavallers de la Ciutat o del terme o de qualsevol lloc que foren, estaven obligats a seguir la Senyera. La disposicio, prova que la Senyera per ser Senyal Real havia de ser seguida per tots el subdits del Rei, i per tant, per tots els del Regne. Aço, es recordava en totes les ocasions que la dita Senyera havia d'eixir de la Ciutat de Valencia i s'anunciava per tots el pobles i llocs per a on passava per a que s'afegira la gent.

Com a prova de que la Senyera representava a tot el Regne, estan estos taulellets de principi del S.XVIII, del **Santuari d'Agres**. A on es pot vore en la Ciutat d'Alacant l'incendi de l'Esglesia de Santa Maria, succes fortuït ocorregut a mitan del S.XV, a on es pot vore la Senyera Valenciana en el Castell de **Santa Barbara**, i en els mastils dels barcos en el port.

El ceramista barroc deixà constància d'aquelles naus que en els passats defengueren les nostres costes. La silueta esquematitzada de la Senyera pregonava la seua nacionalitat. (Museu Nacional de Ceràmica Gonzalez Martí de la Ciutat de València).

CONCORDANCIA SIMBOLICA EN MONEDAS Y BANDERAS.

- 1) Regne de València: barres i corona.
- 2) Regne d'Aragó: barres.
- 3) Regne de Mallorca: barres i castell.
- 4) Regne de Sicília: barres i agües.
- 5) República de Florència: florin de la ciutat.
- 6) Regne de Castella: castell.
- 7) Regne de França: flor de lis.
- 8) Regne d'Hungria: barres i creu patriarcal.
- 9) "Principat" de Catalunya: barres i creu.
- 10) Castella i Lleó: castells i lleons.
- 11) Regne de Navarra: cadenes (Navas de Tolosa).
- 12) Regne de Portugal: escuts.

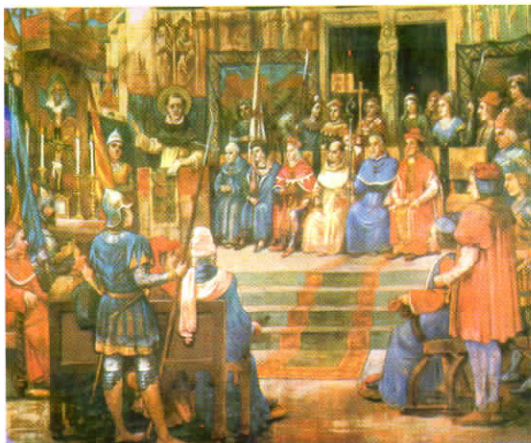
La Real Senyera ha tingut moltes interpretacions populars, ja que la gran riquesa dels seus materials (or, argent, vellut, ...) i la dificultat del brodat de la corona així com l'elaboració del Rat Penat, timbre del Regne, propiciaren l'ús d'altres components més econòmics.

- A) Real Senyera de la Ciutat i Regne de València (1596).
- B) Model documentat en Oriola (S.XV), en les barres coronades sobre la rimitiva heràldica de l'Església.
- C) Barres coronades de Losange, escut del Regne de València, usuals en les banderes dels **terços valencians**; encara que també es brodava o pintava el Rat Penat.
- D) Model de Real Senyera utilitzat en l'Edat Mija, i que també s'usa ara en algunes provessons religioses.
- E) Bandera valenciana en el Rat Penat sobre la franja documentada a principis de Segles en Alacant i citada per **Jerónimo Zurita** cap a 1560.
- F) Ensenya Naval de galera S.XV.
- G) Bandera valenciana utilitzada en Capdet (Albacete) que formà part del Regne de València fins el 14 de Setembre de 1707 passant, quan la divisió provincial de 1851, a la província d'Albacete.

El Compromís de Casp. Solemne publicació del fallo elegit Rei D. **Fernando d'Antequera**. Quadro pintat sobre tela de sarja per **Ramon Garrido Mendez** en l'any **1789**, que està en la Parroquia del Pilar de la Ciutat de València. Com veem encara que ya s'havien perdut els Furs, la memòria d'un passat heroic es recorda d'una manera viva. El quadro presenta a Sant Vicent proclamant el fallo dels compromisaris, tres per cada u dels estats membres de la Corona d'Aragó.

Podem observar que junt a l'Altar es col·loquen a la dreta la bandera d'Aragó, a l'esquerra i en segon lloc de dignitat la Real Senyera Valenciana, i per últim, ocupen una posició d'inferioritat, la bandera de Catalunya (Creu roja sobre fons blanc).

Gravat aparegut en un llibre de **1952**, que reproduïx una planxa del **S.XVIII**. Es pot veure dos alegories que representen a **Aragó i València rendint tribut al Sant Calix**, en els seus escuts i timbres heràldics. Com veem, a València li correspon la Senyera Coronada en la **Cimera de Lo Rat Penat**, i l'escut del Regne, que coincideix en el de la Ciutat, que és la representació de la Senyera.

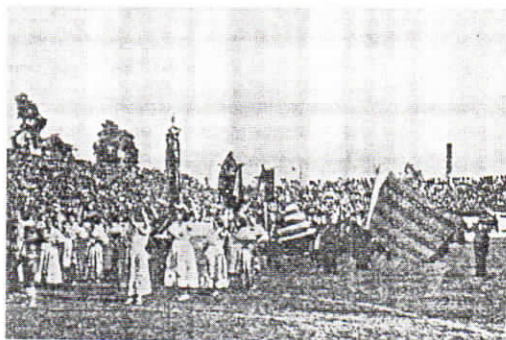
Després de la pèrdua dels Furs, la Senyera perd el protagonisme i no serà fins a la Renaixença quan torne a ser emblema de tots els valencians, i dels intents de recuperar l'autogovern. Podem observar el cartell de l'**Exposició Regional Valenciana de 1909**, on l'única bandera que apareix per a representar-la és la Senyera.

Portada original de l'himne regional en musica del Mestre Serrano i lletra de Maximilia Thous, compost per a l'exposicio regional.

Numerosos foren el actes per a recaptar diners per als milicians de la Republica. Aci reproduim una plana de "la Correspondencia de Valencia" del 19-10-1936 a on comenta un partit de futbol entre la Seleccio Catalana i la Valenciana. Destaquem la foto i el peu de la mateixa: "un momento del brillante desfile que precedio al partido Cataluña-Valencia. Nuestras bellas paisanas, con sus tipicos trajes, aparecen en primer término y al fondo la bandera catalana y la Senyera".

Portada del llibre "de Regionalisme i Valentínicultura" de 1910, escrit per F. Barberà Martí. Este llibre es un dels primers en intentar reivindicar l'identitat valenciana i senta les bases per a un futur nacionalisme valencià. Es de resaltar, la frase que apareix al peu de la portada, "qui a la Senyera estima a València estima". Sera l'estandart de tot el valencianisme de principis de segle i que desenvoluparà en el Consell Preautonòmic Valencià, truncat per la derrota de la Republica front a l'exèrcit nacional del General Franco, i el seu posterior regim.

“Valencia”: Quadro al oleo de Sorolla de 1916, que forma part de l’obra feta per a la **Hispanic Society de Nova York**, representat a les diverses regions espanyoles. Es curios que en este quadro no s’oblíde, a diferencia que en els d’atres regions, de representar la bandera propia que es com es pot apreciar, la primitiva **Senyera Valenciana**, en la corona sense desplegar.

Bendicio de la nova Senyera en 1928.
Reproduccio de la conservada en l’Archiu de l’Ajuntament que fon feta en l’objecte de no traure l’antiga. En la bendicio de la mateixa l’Arquebisbe de Valencia es va soltar, emocionat, a parlar en valencià, pero fon interromput immediatament pel Governador Civil que l’obligà a continuar en castellà.

Proclamacio de la Republica en la Plaça de l’Ajuntament de Valencia. Es pot vore la Senyera en el balco de l’Ajuntament junt a la bandera republicana (1931).

Reunio del 17 de Maig de 1936 en el Teatre Principal, per a demanar per al port de Valencia la zona franca portuaria. “... Diputados de Las Cortes Españolas de todas las tendencias y de nuestras tres provincias, políticos, delegados, ... representantes de Ayuntamientos alicantinos, castellonenses y valencianos estrictos ...” (El Mercantil Valenciano, Dimarts 19 de Maig de 1936).

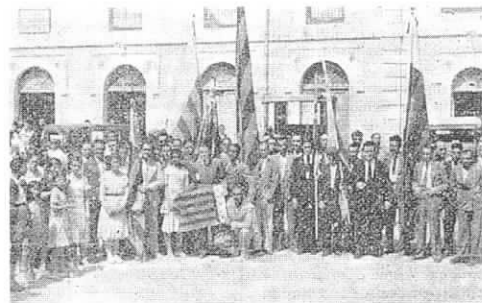
Aplec Valencianiste en l'ample pati del Monasteri del Puig en Octubre de 1933. En un tren especial compost per 19 unitats es traslladaren a l'històric poble del Puig. Al fons del pati del Monasteri s'alçava una tribuna plena de Senyeres Nacionals i també la Senyera de Lo Rat Penat, la del Consell d'Orientació Nacionalista, el banderí del Cavallers de Vinacea i les d'altres entitats com d'Acció Nacionalista Valenciana, Agrupació Nacionalista Valenciana, Orfeo València, Centre d'Actuació Valencianista i el Centre Català.

En la **Montanyeta de la "patà"**, la bandera valenciana portada per "Acció Nacionalista Valenciana" al Puig, en l'**Aplec de 1935**. Pot vore's perfectament que es la tricolor blau, roig i groc.

Inauguració del nou local social del Centre d'Actuació Valencianista en el que no pot estar més clar quines banderes hi havien. (El Camí, Num. 58, València, 15 d'Abril de 1933, Pag. 1)

Un grup dels assistents a la Iª Diada Valencianista, en Xativa, portant banderes valencianes, algunes sense corona i altres en la mateixa. Per cert, en la ressenya es pot llegir: "als acords de l'himne del mestre Serrano... va ser hissada la nostra Senyera en el balcó principal del poble...". (El Camí, Num. 77, València, 26 d'Agost de 1933, Pag. 1).

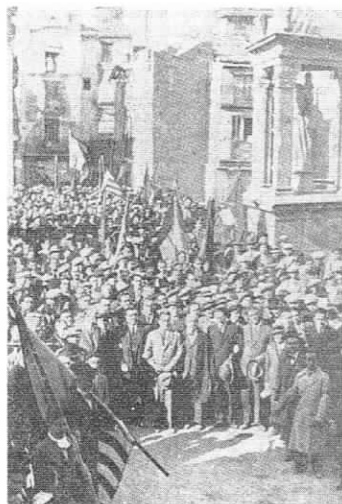
Durant la República la Senyera representà les aspiracions d'autogovern del poble valencià i tots el partits de qualsevol ideologia política la sentien com a ensenya.

En la fotografia de l'esquerra es pot veure un mitin polític a favor de l'Estat Valencià convocat per l'Agrupació Valencianista Republicana.

En l'altra fotografia podem veure la presidència del **Acte Inaugural del 1er Institut per a Obrers**, creat pel Govern de la República (ABC 1937), braç en alt i puny tancat, canten la "Internacional" puix eren comunistes i socialistes i gent d'esquerra antimonàrquica, no obstant pareix en la tribuna d'una manera contundent, una Senyera en corona i tot.

Acte de propaganda pro-autonomia; Alzira 1932. Organitzat pels partits: Aliança d'Esquerrers, Radical Socialiste i encapçalat pel President del Consell Preautonòmic Valencià, portant Senyeres valencianes (El Camí, Num. 40, València, 3 de Desembre de 1932).

Estes fotografies representen un moment molt important de l'història recent del poble valencià. Encara que s'haja volgut amagar, els valencians varem tindre un Consell Preautonòmic que hauria donat pas a un Estatut d'Autonomia com el del País Vasc i Catalunya de no haver seguit per l'alçament militar que paral·litzà la normalitat de Les Corts Republicanes, i la perduda posterior de la Guerra Civil. No obstant això el Consell Preautonòmic estigué en funcionament en València en la Senyera coronada com a oficial, fins que se'n vingué el Govern Central de Madrid a València, convertint-la en Capital de la República.

Acte que es celebrà en Vila-Real en l'any 1930. El peu de la fotografia diu textualment: "acte enfervoritzat en l'antiga plaça major, denominada en eixos moments, de la Constitució, en la que l'autonomia valenciana es manifesta en la Ciutat hissant l'estandart de la Senyera en els balcons de les Cases Consistorials, cantant-se en eixe precís moment l'himne regional en Llengua Valenciana. En el balcó de l'esquerra està l'Alcalde D. Vicent Casalta i l'insigne Dr. D. Sarthou Carreres".

LA CORRESPONDENCIA DE VALENCIA

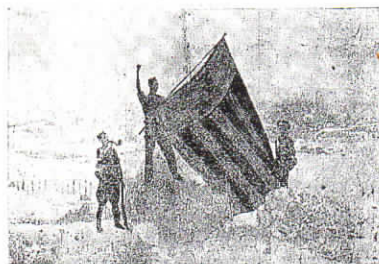
DIARIO REPUBLICANO DE LA NOCHE

1936, 11 de mayo. (Mundo editorial del domingo de hoy). 1936, 11 de mayo de 1936. 1936, 11 de mayo de 1936. 1936, 11 de mayo de 1936.

La liberación de nuestros hermanos de Baleares

En la conquista de Ibiza no murió ni un solo leal; ni el mismo emisario, al que se le dio por muerto.--Tan sólo hubo un herido, afortunadamente, leve.--Unas interesantes declaraciones del capitán aviador don Luis Rivas

LA SENYERA, SIGNO DE LIBERTAD

En aquel momento en que la Senyera de Valencia, rodada por el Partido Valencianista d'Esquerra, ondea sobre el castillo de la ciudad de Ibiza, rememorando así la nueva conquista de la Santa Isid. Con ella, la bandera valenciana se alza con sus tres franjas y giras de los colores. De todo comienza, repite, una que la siga siendo. (Foto de un momento.)

Quan començà la Guerra Civil, Valencia quedà en la zona republicana. Els exèrcits valencians es movilitaràn tots baix la Senyera, que flamejarà allà a on arribe qualsevol regiment valencià. Aci podem veure un retall de la "Correspondencia de Valencia", a on es llig "la Senyera, símbol de llibertat" i s'observen uns milicians desplegant una Senyera sobre el castell d'Eivissa.

Mes fotos dels valencians que lluitaren per a defensar la República i les llibertats de l'autonomia valenciana. Aci podem veure columnes de soldats i milicians eixint cap al front de Terol i Madrid, en una Senyera, des de Castellet, en 1936. Un altre eixint des de Valencia. En la foto en color podem observar una insígnia militar de la famosa Columna Uribarry, la que pren el nom d'un valent capità valencià. L'insígnia dissipa qualsevol dubte sobre el color de la franja vertical que es veu en totes les fotografies.

